

CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINĂ — JURISPRUDENȚĂ — LEGISLAȚIUNE — ECONOMIE POLITICĂ — FINANȚE

DIRECTOR: D. ALEXANDRESCO

PRIM-REDACTOR: ION N. CESĂRESCU

ABONAMENTUL

Pe an, în România	30 lei
6 luni	16 "
3 luni	8 "
Străinătate: 40 lei pe an, 20 pe 6 luni	

A P A R E

De două ori pe săptămână sub redacțiunea unui comitet

Abonamentele se plătesc tot-d'una înainte

REDACȚIA & ADMINISTRAȚIA

BUOUREȘI

5 — Calea Rahovei — 5
Lângă Palatul Justiției

S U M A R

Dificultățile și lacunele noii legi asupra Procedurii electorale, Rapoarte prezentate D-lui Ministru al Justiției: de d-nii Prim-Președinte Șcarlat Popescu și Corneliu Botez judecător de ședință Trib. Botoșani;

JURISPRUDENȚA ROMÂNIA:

Judecătoria Ocolului II Ploiești: Anghel Kara-Tase cu St. Dimitrescu senior cu o adnotație de d-l S. Scriban;

JURISPRUDENȚA STRAINA:

Rezumat de jurisprudență belgiană în materie de drept civil, cu o notă de d-l D. Alexandresco;

Dificultățile și lacunele noii legi

asupra

Procedurii electorale

(Rapoarte prezentate D-lui Ministru al Justiției)

Publicăm astăzi două interesante rapoarte asupra procedurii electorale, redactate unul de d. Sc. Popescu, Primul president al Curții de apel din București, iar cel-l'alt de unul din judecătorii Trib. de Botoșani, d-l C. Botez, care semnalează Ministrului de justiție mai multe neajunsuri și lacune a legii d-lui Lascar, constatate cu ocazia ultimelor alegeri.

Credem, că Guvernul va lua act de aceste lacune, din care unele sunt destul de grave, și va veni cât de curând cu un proiect de lege pentru modificarea acestei legi.

Domnule Ministru,

Conformându-mă ordinului D-v. circular cu No. 2719/905, am onoare a vă supune observațiile noastre cu privire la legea asupra procedurii electorale pe care practica ni le-a semnalat. În această ordine de idei, modificările propuse de noi prin raportul No. 130/905 le găsim absolut necesare și le menținem (1).

Pășind mai departe în ordinea stabilită de lege, nu vedem pentru ce s'a dat în sarcina judecătorilor Curții (art. 5) și presiderea alegerilor consiliilor județene și comunale în orașele de reședință de județ, pe cât timp oferea destulă garanție presiderea lor de către judecătorii tribunalelor. De alt-fel aceste alegeri nici nu prezintă interesul a-

legerilor legislative și ca rezultat practic este o stagnațiune în lucrările Curții în detrimentul justiției și al justițiabililor.

Nu se spune nicăeri în lege cine presidează alegerea delegaților în orașul nereședințe de județ și în asta privință ar trebui complectat art. 6, arătându-se anume că operațiunea privește pe judecătorii de tribunal și de ocol.

Din termenii cum este conceput ultimul al. de sub art. 7 s'ar părea că tragerea la sorți chiar pentru alegerea de delegați în orașele reședințe, se face de Primii-presidenți ai Curților de apel, însă dintre judecătorii tribunalelor. Pentru a nu se mai da loc la interpretări, cum s'a întâmplat în alegerile generale de deputați, ar fi bine să se spună lămurit în lege că tragerea la sorți aparține Primului president sau Presidentul tribunalului local.

Nu văd rațiunea pentru ce se trage la sorți un alt președinte în cas de amânarea operațiunilor electorale pentru alegerile legislative, județene și comunale (art. 13, al. 2).

Alegătorii asistenți de care se ocupă art. 14 și 15, sunt adesea propuși de candidați fără măcar să fie consultați dacă primesc această însărcinare și de aceea de multe ori nici nu se prezintă, că chiar de se prezintă rolul lor e aproape nul, de oare-ce ei n'au nici vot deliberativ, nici consultativ și au a îndeplini numai însărcinarea ce li s'ar da de președinte; că cum în majoritatea cazurilor sunt oameni cu cultură limitată, tot ajutorul dat de ei se reduce în a ține listele de despuieră scrutinului (art. 47 al. 3); că pentru a evita formalitățile de îndeplinit (art. 15) când la începutul operațiilor electorale ar lipsi unul din ei și cum pe de altă parte absența alegătorilor asistenți nu poate zădărnici alegerea (art. 27. al. 4), părerea mea este că ei pot fi suprimați fără cel mai mic inconvenient.

De și alegerea Consiliilor județene se face cu aceleași liste cari servesc pentru alegerea deputaților, cum însă numărul lor este relativ mare, ar fi bine ca în loc de buletine individuale alegerea să se facă prin scrutin de listă ca pentru consiliile comunale (art. 20).

Buletinele de vot prin forma lor de carte-telegramă, încurcă pe alegători la închidere și cele mai multe rămân nelipite, fie din cauza cartonului care este tare, fie din cauza insuficienței gumei.

Pentru a evita aceste neajunsuri ar fi mult mai bine să li se dea forma unei cărți poștale închise (art. 20, al. 2).

Unul din defectele legii constă în aceea că e prea mare numărul de 750 alegători de fie-care

(1) A se vedea publicat în Dreptul No. 4 din 1905.

secțiune de votare (art. 26). Intr'adevăr când lupta se dă între două partide politice și colegiul e numeros e imposibil ca să voteze toți alegătorii până la ora fixată pentru închiderea scrutinului, că osebbit de asta ar trebui să se țină seamă și de președinții biourilor și să nu li se impună o muncă mai prelungită de cât sunt datorii a presta ca judecători. Cazul s'a prezentat cu mine fiind-că la colegiul I de Cameră Ilfov a trebuit să stați până la patru ore, iar la al doilea până la 6¹/₄ dimineața; că de atunci sănătatea mi-e sdruncinată și mulți din judecători s'au întors bolnavi; că avem chiar de plâns moartea unui coleg și a unui grefier. Pentru a evita ast-fel de inconveniente și nenorociri, părerea noastră este ca nici o secțiune de votare să nu aibă mai mult de 400 alegători înscriși și ca scrutinul să fie închis în orî-ce cas la cinci ore p. m. (art. 29—40 și 45).

Legea a prevăzut două urne: una albă în care se introduc buletinele candidaților votați și alta neagră în care se introduc buletinele candidaților pe care alegătorul nu voește să-i voteze (art. 28 și 31).

Cestiunea ce se pune este, ce se face în caz când nu e de cât un candidat sau o singură listă? Secretul votului de care se ocupă art. 38 mai există în acest caz? Urnele mai au ele rațiunea de a fi? Cazul s'a prezentat cu ocazia alegerii colegiului II comunal din orașul Târgoviște unde opoziția s'a retras din luptă și pentru că rămăsese numai o singură listă, toate buletinele votanților au fost introduse în urna albă și nici unul în cea neagră. Pentru că aci votul e ca și pe față, părerea mea este ca în asemenea cazuri să nu se mai țină urne și nici votare prin închiderea buletinului, ci să se ia pur și simplu act de voința alegătorilor când se presintă ca să voteze și președintele să proclame rezultatul, ținând seamă de această voință.

Dacă este ceva bun în lege, este că de la început se pune la dispozițiunea Președintelui biourului forța armată (art. 42). S'a văzut însă că au fost cazuri când, cu un ofițer și opt soldați, nu s'a putut menține ordinea și de aceea sunt de părere ca să se sporească numărul soldaților.

În legătură cu aceasta vine dispoziția localurilor de vot și întinderea puterilor președintelui biourului. Mai întâiu, e imposibil ca un președinte să poată exercita poliția în raza de 200 metri, pe care o prevede art. 41, când art. 29 nu-i dă voie să părăsească sala de vot nici chiar în timpul suspendării pentru dejun; apoi localurile de vot sunt defectuoase în cât din interior nu se poate exercita nici o priveghere. Se impune dar ca puterea președintelui să se întindă numai în interiorul localului și la intrările lui, iar în stradă, menținerea ordinii să fie confiata parchetului. Să se facă apoi localuri speciale de votare legate cu parchetul și comandamentul militar al pieței prin telefoane, pentru ca la nevoie să se poată cere și obține la timp concursul lor, căci astă-zi, chiar dacă parvii să te pui într'un mod oare-care în comunicație cu ei, trebuie să treacă 1—2 ore până ce să-ți poată da ajutoarele de cari ai nevoie și poate că atunci când va sosi va fi prea târziu!

Acestea fiind modificările ce credem necesare a se aduce legii de procedură electorale, le supun

cu onoare aprecierii D-voastre, rugându-vă să bine-voiți a primi asigurarea deosebitei mele considerațiuni.

Prim-președinte, Scarlat Popescu

Confirmându-ne circularii d-voastre No. 2719/905, am onoare a vă prezenta următorul raport, cuprinzând observațiunile noastre privitoare la dificultățile și lacunele semnalate cu prilejul punerii în aplicare a noii legi asupra Procedurii electorale:

Art. 5-9.—Actuala lege asupra Procedurii electorale, în comunele urbane a încredințat exclusiv magistraților atit conducerea operațiilor electorale, cit și unele însărcinări, cu ocaziunea aceluiași operațiuni, altor magistrați în afară de acei ce prezidează. Această dispoziție are de efect ca în timpul alegerii să deplaseze aproape întreaga suflare judecătorească a Curților, Tribunalele și Judecătoriilor pricinuind: 1) *amînarea unui număr considerabil de afaceri judiciare din lipsă de judecători*. La trib. Botoșani de pildă, cu ocaziunea alegerilor delegaților, a alegerii de deputați și senatori, cum și a alegerilor comunale s'au amînat 300 de procese civile, comerciale și penale, între care se găseau contestațiuni la urmărire, licitări publice, cereri de declarare în stare de faliment și alte pricini cu caracter urgent; 2) *Punerea cheltuelilor care necesitează noile termene în sarcina Statului*.

Aceste cheltueli urcându-se la sume importante, mai cu seamă cînd între pricinile amînate sunt și licitări publice, sunt împovărătoare pentru Stat. Și pentru că e vorba de licitări, semnalăm anomalia ce se poate produce cu ocazia amînării unei *supra-licitări*.

Se știe că după legea de Pr. civ. supra-licitările — care se țin fără noi publicațiuni — se fixează tot-dea-una în termen de opt zile libere de la adjudecarea provizorie.

Întrebăm, cum vom împăca dispozițiunea art. 8 din legea asupra Procedurii electorale cu legea de Pr. civ. în caz cînd o supra-licitare va fi amînată din cauza unei alegeri peste termenul legal?

Cum vedem, amînarea pricinilor pendinte mai cu seamă înaintea tribunalelor, nu numai că e împovărătoare pentru fisc, dar perturbază mersul regulat al justiției și pune în nesiguranță însăși interesele legitime ale împetricinaților.

O soluțiune pentru înlăturarea acestui grav neajuns ar fi dispensarea judecătorilor de însărcinarea ce li se dă prin lege de a ajuta pe președinții birourilor electorale, pentru stampilarea buletinelor și pentru controlul cărților de alegător, ale căror însărcinări să fie trecute altor persoane pe care le vom indica cînd vom examina art. 14 și 34 din lege.

Art. 7-8.—Tragerea la sorți a președinților birourilor electorale pentru *alegerea delegaților în orașele reședințe de județ* se face dintre judecătorii tribunalelor (art. 6). Legea nu lămurește în deajuns, dacă această tragere la sorți se efectuează de către Primul președinte al Curții de apel sau de către Președintele tribunalului local. Din ultimul aliniat al art. 7 rezultă că îndeplinirea acestei formalități e de resortul Primului președinte al Curții de apel, de oare-ce acest art. prin caracterul său general nu face nici o distincțiune.

Pentru celeritatea Procedurii, credem mai practic ca tragerea la sorți a judecătorilor care prezidează alegerea delegaților în comunele *reședințe* să se facă de către Președintele tribunalului respectiv.

Art. 14.—In caz cînd stampilarea buletinelor ar fi prea anevoioasă, Președintele biuroului electoral va putea cere a fi ajutat de către un judecător desemnat prin sorți. Pentru a nu se descomplecta tribunalele și a nu se împedica mersul justiției, credem că Președintele biuroului poate fi ajutat în această unică operațiune de secretar ori de unul din *alegătorii asistenți*, mai cu seamă că art. 15 din lege prevede că alegătorii asistenți vor îndeplini ori-ce însărcinare li s'ar da de către Președinte. Mai înainte de a li se încredința însărcinarea, Președintele să fie ținut a le aminti pedeapsa prescrisă de art. 47 din lege pentru ori-cine ar susține vre-un buletin.

Art. 20.—Nu vom discuta dacă sistemul candidaturilor individuale figurînd pe buletine separate prezintă mai multe avantaje, sau dacă nu e mai nemerit—pentru-că e mai practic — ca numele tuturor candidaților să fie imprimate într'un buletin colectiv, în care alegătorul să fie în drept a șterge cu un creion într'un anumit chip numele candidaților ce nu voește a vota. Nu vom examina nici inconvenientele, nu raportul siguranței secretului de vot, la care dă naștere acest sistem. Admițînd însă că sistemul buletinelor separate ar fi cel mai eficace pentru a asigura acest secret, el dă naștere la următorul inconvenient :

Să presupunem că ar fi de ales trei deputați și că ar fi duble candidaturi. Candidaturile unui partid adoptă ca semn distinctiv *crucea*, cel-l'alt partid, *cercul*. Ne întrebăm : cum va vota un alegător care *nu știe carte* și care va voi să voteze, de pildă, doi candidați dintr'un partid și unul din cel-l'alt partid ? Un asemenea alegător va fi nevoit să știe să voteze pe toți candidații unui partid, care au adoptat același semn, sau, în necunoștința de cauză, nu va vota de loc.

Iată un inconvenient, care face anevoios exercițiul dreptului de vot pentru neștiutorii de carte, și pe care ne credem datorii a vi-l semnala.

Art. 26.—Acest art. prevede că va fi cite un local deosebit de alegere pentru cite 750 de alegători înscriși. S'a remarcat din trăgînirea pricinuită cu votarea că acest număr e prea mare. S'ar putea reduce la 500—600 de alegători, pentru accelerarea operațiunilor.

Art. 30.—Acest art. prevede că pe lingă stampila personală a președinților, candidații mai pot cere a se aplica pe buletine una din stampilele lor trase la sorți. Această îndoită stampilare face foarte anevoioase operațiunile alegerii în colegiile unde sunt alegători numeroși și prea multe candidaturi individuale. Din această cauză însăși candidații în alegerile actuale, în cele mai dese cazuri, au renunțat la o a doua stampilă, mulțumindu-se numai cu stampila Președintelui. Această dispozițiune, prin urmare, s'ar putea suprima, specificîndu-se tot-o-dată prin art. 30, anume *partea din dosul buletinelor unde urmează a fi aplicată stampila*, pentru ca stampilarea să se facă în mod uniform pe toate buletinele, și în așa chip în cît să nu dea naștere la nici o bănuială.

Art. 31.—Cu prilejul votării, pentru controlul numărului de alegători cari au votat, s'a constatat absoluta nevoie de a se ține o *listă manuscrisă de alegătorii ce au votat*. În practică s'a urmat chiar în chipul acesta de către unii președinți, de pildă la Botoșani, de oare-ce s'a constatat că notarea cu creionul în lista alegătorilor trimisă de primărie nu e în deajuns de sigură. Se impune deci o modificare a acestui articol în sensul că secretarul va alcătui o listă de alegătorii ce votează, iar una din listele imprimate se

va ținea spre control de către unul din alegătorii asistenți, care va nota în ea pe acei ce au votat.

În ce privește *chipul votării* remarcăm faptul că, după ce alegătorul lipește în mod uniform buletinele tuturor candidaților, se poate produce confuziune în mintea lor, neștiind, după ce a eșit din compartimentul de vot, pe cine a votat.

Însuși Președintele se poate une-orî incurca în manipularea buletinelor, întru cît nu tot-dea-una buletinele pe care le prezintă mai întîi alegătorul sunt buletinele votate, care se pun în urna albă. Acest neajuns s'ar putea remedia permițîndu-se alegătorului, cînd se află în compartimentul de vot să *însemne buletinele nevotate cu un creion în dosul lor*. Alegătorul puțînd întîi să facă semnul și apoi să lipească buletinele nu se va mai putea înșela. O chee nu se poate face din acest fapt, pentru că buletinele însemnate cu creionul merg la urna neagră și se ard înainte de a se despoia scrutinul.

Cu această procedare nici Președintele nu va mai avea nevoie să ceară explicațiune alegătorilor, care sunt buletinele votate, punînd numai buletinele însemnate în urna neagră, iar cele-l'alte ne însemnate, în urna albă.

E o înlesnire și o singuranță mai mare a chipului de votare asupra căruia mîi permit a atrage deosebita d-voastră luare aminte.

Art. 32.—Dispozițiunea imperativă a art. 32, după care Președintele e ținut a pune la opreală pe ori-ce alegător, care nu restituie toate buletinele, după ce a votat, ni se pare excesivă, ca și cea a art. 29 care interzice, chiar în timpul suspendării operațiilor alegerii, președinților, alegătorilor asistenți și secretarilor de a părăsi sala de vot.

La alegerile colegiului III-lea de deputați din Botoșani unde urma să se aleagă un singur deputat s'a întimplat următorul caz : Un venerabil preot, revenind din compartimentul de vot, a prezentat Președintelui 2 buletine pentru urna neagră și unul pentru urna albă, de și i se încredințase 4 buletine, fiind 4 candidaturi. Președintele a pus pe preot sub strictă supraveghere, pentru că nu putea explica lipsa unui buletin. Ce se întimplase ? Preotul, din nebagare de seamă, lipise 2 buletine unul într'altul, fapt care s'a putut constata de-abea la despoierea scrutinului.

Față de asemenea împrejurări, art. 32 s'ar putea modifica în sensul, că Președintele să aibă *latitudinea* de a pune sub supraveghere ori-ce alegător, care nu va prezenta toate buletinele, numai în cazul unei contestațiuni sau a unei grave bănueli.

Art. 33 și 38.—La alegerea delegaților, a consilierilor comunali în orașele nereședințe, precum și în comunele rurale, fie-care alegător vine cu buletinul său procurat de afară, închis și lipit, de îl înmînează Președintelui. Din cauză că aceștia nu beneficiază de explicațiunile Președintelui ni s'a întimplat ca unii alegători să ne prezinte buletinele lipite neconform cu legea, adică cu clapele laterale deasupra clapei de jos. După art. 38 asemenea buletine se aruncă în urna neagră, iar alegătorul se consideră că n'a votat. Această dispoziție a legii ni se pare prea riguroasă. Suntem de părere, în asemenea cazuri să se considere ca valabilă votarea pentru a nu se suprima unora din alegătorii exercițiul dreptului de vot, fie din necunoștința legii, fie dintr'o simplă stingăcie în lipirea buletinelor. Art. 38 să fie lăsat în această privință la aprecierea Președintelui biuroului cu dreptul de a opri de la vot pe acești

alegători, numai cînd chipul lipirei buletinelor ar deştepta bănuiala unei chei.

În toate cazurile, nu înţelegem de ce votarea nu s'ar considera valabilă *atît pentru alegătorii direcţi ca şi pentru cei indirecti*, cînd buletinele nelipite conform legii ar fi destinate pentru urna neagră? Am arătat că aceste buletine se ard înainte de deschiderea urnei albe, aşa în cit ori-ce chee cu dînsule devine imposibilă.

De alt-fel art. 48 nici nu face vre-un motiv de nulitate din această neobservare, cestiune asupra căreia vom reveni, cînd ne vom ocupa de acest art.

Art. 34. — Dispoziţiunea art. 34 după care, în ziua de alegere distribuira cărţilor de alegător se va face de funcţionarul primăriei *în localul tribunalului şi sub controlul unui judecător*, ni se pare lipsită de eficacitate, şi iată de ce: Conform art. 60 din legea electorală primarul e ţinut a elibera cărţile de alegător anterior zilei alegerii. Din această cauză prea puţine cărţi rămân nedistribuite. Asupra chipului cum se face distribuira nu se exercită absolut nici un control, aşa în cât cărţile de alegător ale persoanelor dispărute, absente din oraş, sau încetate din viaţă lesne pot intra în posesiunea unor persoane străine.

Dispoziţiunea art. 34 ar fi eficace, dacă ar asigura un control absolut şi sigur asupra *tuturor* cărţilor de alegător.

Din această pricină şi ţinînd seamă şi de împrejurarea că încredinţînd unui judecător controlul distribuiri cărţilor se poate provoca descomplectarea tribunalului şi amânarea pricinilor, suntem de opinie de a se menţine vechea dispoziţiune, după care cărţile de alegător se distribuiau în chiar localul de votare de către un împiegat al primăriei, sub controlul însă a *doi alegători propuşi de candidaţi*, sau în caz de neînţelegere traşi la sorţi de către preşedinte din câte un alegător anume desemnat de fie-care candidat pentru această unică însărcinare.

Preşedintele biroului în caz de vre-o contestaţie sau neregularitate, denunţată de către alegătorii de control, are posibilitatea de a cerceta singur şi imediat incidentul dîndu-î cuvenita soluţiune. De altminteri, chiar şi în actualul sistem al distribuiri cărţilor, preşedintele are îndatorirea de a se pronunţa asupra ori-cărei contestaţii cu privire la identitatea şi dreptul de vot al persoanei care se înfaţisează înaintea sa cu o carte de alegător (art. 35), aşa în cât nici sub actuala lege nu-î scutit de această sarcină.

Art. 36. — La acest art. credem că se impune adăogirea unui alineat în chipul următor. «Dacă însă cu ocazia contestaţiei a *înusuşi dreptului de vot* al unui alegător se produce o *hotărâre judecătorească definitivă*, din care s'ar constata că posterior înscrierii sale în liste, alegătorul a fost condamnat pentru vre unul din delictele a căror făptuire atrage pierderea dreptului de vot, preşedintele va opri de la vot pe un asemenea alegător». În adevăr, nu e just ca exerciţiul nelegitim al dreptului de vot din partea acestor persoane să influenţeze asupra *formării majorităţii* şi rezultatului final al alegerii.

Art. 37. — Una din pricinile de trăgănire a operaţiilor de votare e dispoziţia art. 37 care interzice *funcţionarilor* de a vota *înainte de ora 3 p. m.* Din această cauză în colegiile alcătuite în mare parte de funcţionari, alegerea stagnează până la această oră, iar de la ora 3 se produce o afluenţă enormă de alegători, care face votarea cu greutate şi o trăgănează *peste ora 5.*

Această dispoziţie trebuie deci desfiinţată, fiind îndesulătoare garanţie contra ingerinţelor din partea funcţionarilor, dispoziţiunea după care alegătorul funcţionar e dator, îndată ce a votat, să se retragă. Pentru caz de abatere de la această dispoziţiune s'ar putea prevedea o *amendă* oare-care pentru acei ce înfrîng legea, amendă care să se pronunţe de însuşi preşedintele biroului, fără apel, nici recurs.

Art. 40. — O dispoziţie criticabilă e cea a art. 40 în temeiul căreia alegerea nu poate fi prelungită *mai târziu de ora 10*, de oare-ce răpeşte posibilitatea unui mare număr de alegători de a vota, fapt care s'a întâmplat în câte-va din oraşele mari în actualele alegeri. S'a produs larmă şi scandaluri din partea alegătorilor nemulţumiţi, cari pentru a putea prelungi votarea până la ora 12, caz prevăzut de art. 45, au mers cu dezordinea până acolo în cât să spargă geamurile localului alegerii. Câte odată dezordinea a putut fi simulată de ambele tabere în scopul ca preşedintele, uzînd de prerogativa din art. 45, să prelungească scrutinul până la ora 12 noaptea.

Pentru remediarea acestui rău art. 40 trebuie modificat în sensul, că dacă la ora 5 mai sunt alegători cari n'au votat, *votarea să fie prelungită până votează toţi alegătorii prezenţi în sală*, după care preşedintele va procedea imediat la închiderea scrutinului.

Legea asupra procedurii electorale a fost de sigur întocmită în scopul înlesnirii dreptului de vot la un număr cât mai mare de alegători, iar acest drept nu poate fi *tocmăi el sacrificat* pentru menţinerea unei proceduri defectuoase, care se îndepărtează de scop.

Art. 43. — Art. 43 cu privire la interzicerea adusă *persoanelor streine alegerii* de a se apropia de curtea localului şi în localul de votare nu-î de loc limpede şi complet. Evident că semnalizarea distanţei de 200 metri are de scop de a stabili jurisdicţiunea preşedintelui cu privire la ordine şi disciplină.

Circulaţia nu e interzisă înăuntrul acestei distanţe, numai că persoanele streine colegiului nu pot intra sau staţiona în curtea sa în jurul localului de votare.

Dar dacă localul de vot, cum e cazul primăriei din Botoşani, *nu e împrejmuit*? După ce criteriū ne vom conduce pentru a decide că o persoană străină de colegiū a înfrînt această dispoziţiune a legii?

Pentru a curma ori-ce nedumerire trebuie ca art. 43 să fie complectat în sensul semnalizării unei distanţe oare-care, de pildă 25 de metri, care să constituie *jurul localului alegerii*. Această semnalizare este absolut necesară pentru localurile care n'au de loc împrejmuire.

Art. 48. — Acest art. enumără cazurile în care buletinele vor fi anulate. Legea nu prevede şi cazul cînd imprimarea buletinelor cu numele candidaţilor şi celelalte menţiuni cerute de art. 20 nu s'a făcut conform modelului la care se referă acest art. Se va zice că art. 48 se ocupă de nulităţile constatate cu prilejul *despoerii scrutinului*. Ţinem în acest caz a semnaliza că legea nu prevede nici o sancţiune pentru această abatere de la lege din partea preşedinţilor, cari ar permite tipărirea buletinelor în alt chip de cât cel indicat de lege. Ar trebui complectată printr'o dispoziţiune formală şi această lacună.

Încă o observaţiune asupra art. 48.

Preşedintele, se rosteşte art. 38, va opri de la vot pe ori-cine va voi să voteze alt-fel de cât «în chipul sta-torniciei de lege»; deci şi în cazul prezentării de alegător a buletinelor lipite cu clapele laterale suprapuse asupra clapei de jos. Întrebăm: ce vom decide în privinţa

unor asemenea buletine, când din nebagărea de seamă a președintelui vor fi puse în urna albă, în loc de a opri pe alegător să voteze? vor fi nule? Nu, pentru că art. 48 nu prevede această nulitate. În această ipoteză însă dispozițiunile art. 38 și 48 sunt și rămân în flagrantă contradicție unele cu altele, de oare-ce cu toate că, dacă neregularitatea lipirei buletinelor s'ar fi observat, alegătorul ar fi fost oprit de la vot, odată ce buletinele s'au introdus în urna albă, ele nu se mai pot anula. Ca legea să fie rațională ar trebui să fie uniformă; ori să se admită la vot alegătorii care se prezintă cu asemenea buletine, ori să se prevadă în lege o dispoziție după care asemenea buletine, dacă se vor găsi în urnă se vor anula.

Art. 49.— Buletinele anulate trebuiesc subscribe și de alegătorii asistenți, sau de candidații, ori delegații prezenți. Dar dacă aceștia, la sfârșitul operațiunilor, nu se mai găsesc în sala de votare? Art. 49 trebuie copleșit în sensul că se va face mențiune de către președinte în procesul verbal al alegerii că aceștia s'au retras înainte de terminarea ei. Tot odată ar fi nemeșrit să se prevadă că alegătorii asistenți, cari fără nici o cauză bine-cuvîntată, nu vor fi prezenți la ora 8¹/₂ dimineața, sau care vor părăsi sala de vot, sunt pasibili de penalitatea prevăzută de art. 122 din legea electorală, care a avut în vedere infracțiunile comise de membrii birourilor constituite sub vechea lege.

Art. 51.— Art. 51 cuprinde o lacună. Se poate în timp ce mai mulți candidați de cât numărul cerut de lege să întrunească majoritatea absolută. Care din ei va fi proclamat? Legea nu răspunde. Se va complecta art. 51 în sensul că acei cari vor întruni majoritatea absolută și tot odată *cele mai multe voturi*, se vor proclama aleși.

Art. 53.— Altă lacună găsim în art. 53, care prevede că se vor elibera delegațiilor reușiți câte un certificat chiar în ziua alegerii. Cum se va proceda cu certificatele delegațiilor absenți în momentul proclamării rezultatului? Se cuvine ca legea să reguleze și acest punct, ca și acel privitor la cesțiunea de a se ști cărei autorități se înaintează actele alegerii delegațiilor colegiului al III-lea de deputați, de oare ce art. 52 nu se pronunță asupra acestui caz.

Art. 55.— Art. 55 al. 1 nu arată de cine se vor rezolva contestațiile operațiunilor electorale pentru alegerea delegațiilor colegiului al III-lea de deputați și delegațiilor colegiului II de comună, prezidate de judecătorii tribunalelor și cei de ocol (art. 6 și 9).

S'ar părea că cel puțin contestațiile alegerii acestor delegați în comunele rurale prezidate de membrii Consiliului județean se rezolvă tot de un membru al acestui consiliu tras la sorți în modul arătat prin art. 9. E discutabil însă, dacă aliniatul ultim al art. 55 care prevede acest caz, nu se referă numai la alegerile *consilierilor comunali* în orașele nereședințe și în comunele rurale, acest aliniat fiind o complectare a celor spuse în această privință la art. 55 al 3.

Aceasta e și opiniunea noastră întemeiată pe chipul subordonării aliniatelor.

Tăcerea art. 55 asupra dreptului de contestație a alegerii delegațiilor în cesțiune constituind, după noi, o simplă inadvertență din partea legiuitorului, o semnalăm atențiunii D-voastră.

* * *

Înainte de a sfârși ne îngăduim o ultimă observațiune. Din pricina complicațiunilor de procedură prea trăgătoare, semnalate prin prezentul raport, mai cu

seamă în colegiile al II-lea și al III-lea de deputați din unele orașe, unde operațiile electorale au dăinuit aproape până în ziua, exercitarea atribuțiunilor magistratilor cari au prezidat au covârșit puterile lor.

Nevoii a sta în picioare ceasuri întragi și cu atențiunea încordată în îndeplinirea atitorii îndatoriri, în care timp legea nu le permite nici măcar cu ocaziunea suspendării operațiilor a părăsi sala de vot, nu e de mirare că unii din ei, surmenați printr'o muncă excesivă, și-au văzut compromisă sănătatea lor.

Ireparabila pierdere încercată prin moartea tragică a unui stimat și apreciat Consilier de Curte și a secretarului său, întâmplate a unele cu ocazia alegerilor, a zguduit adinc magistratura.

Pentru ca asemenea dureroase și regretabile cazuri să nu se mai repete, se impune, Domnule Ministru, simplificarea procedurii electorale și din acest punct de vedere, acordindu-se Președinților birourilor electorale toată înlesnirea cuvenită pentru exercitarea atribuțiunilor lor, ca acest exercițiu să nu se mai facă cu prețul sănătății și cite odată chiar cu prețul vieții lor.

Acestea fiind dificultățile și lacunele ce am putut semnală cu ocaziunea aplicării noii legi asupra procedurii electorale, ne permitem a atrage asupra lor bine-voința D-voastră atențiune, rugându-vă să bine-voiți a primi încredințarea prea distinsei noastre considerațiuni.

26 Februarie 1905

Corneliu Botez

Judecător de ședință, Trib. Botoșani

JURISPRUDENȚĂ ROMÂNĂ

JUDECĂTORIA OCOLULUI II PLOEȘTI

Audiența de la 14 Octombrie 1904

Anghel Kara-Tase cu Stefan Dumitrescu senior

Carte de judecată No 2213

Cambie. — Acțiune cambială. — Opoziție. — (Art. 349 Cod com.).

Hotărârile date asupra cambiilor sunt fără drept de opoziție, însă numai acele cari se judecă la prima instanță și în apel.

Reclamantul, căruia i s'a respins o acțiune cambială pentru o sumă mai mică de 200 lei, are dreptul de opoziție, întru cât Codul comercial nu oprește aceasta.

Noi judecătorul,

Asupra prezentei acțiuni cambiale;

Ascultând susținerile părților, din cari se constată în fapt că d-l Anghel Kara-Tase întinzând acțiune cambială contra d-lui Ștefan Dumitrescu la 21 Septembrie a. c., prin cartea de judecată No. 2006 i s'a respins ca nesusținută cu drept de recurs, cuantumul fiind numai de 83 lei;

Astăzi reclamantul făcând opoziție la menționata carte de judecată cere admiterea ei;

Naște în drept întrebarea: opoziția reclamantului este admisibilă sau nu în speța de față?

Văzând că după art. 349 C. com. acțiunile cambiale fie de competența judecătorilor, fie de a tribunalelor, și apelurile făcute în contra hotărârilor de la prima instanță, în această materie se va judeca în termen de o lună de zile și cu precădere;

Hotărârile date asupra cambiilor, atât la prima instanță, cât și în apel, va fi fără drept de opoziție.

Or în specie este vorba de o hotărâre dată în ultima instanță nefiind supusă apelului care e devolutiv

de instanță și Codul comercial nu distinge nimic, în cazul acesta, așa că trebuie să ne referim la dreptul comun, după care cel judecat în lipsă are drept de opoziție;

Apoi din conținutul Codului comercial se constată dorința legiuitorului de a grăbi cât mai mult posibil achitarea cambiilor garantând pe deținător de plata lor, așa că nu poate avea loc soluția inadmisibilității opoziției reclamantului care ar contrazice toate dispozițiile legii comerciale; pe de altă parte, fiindcă recursul nu e devolutiv de instanță, reclamantele pentru o singură lipsă adesea independentă de voința sa, s'ar vedea despoziat de avutul său, de și de fapt se găsește în posesia unei cambii redactată în regulă, și știut este: că nimeni nu se poate înavuți în dauna altuia;

În definitiv din toate aceste puncte de vedere nu e nici legal nici echitabil a interpreta art. 349 Cod. com. în defavoarea posesorului cambiei, care se găsește în ultima instanță, mai ales că legiuitorul a voit să'l protejeze în toate cazurile, garantând atât urgența cât și siguranța achitării cambiilor, condițiuni ce duc la consolidarea creditului pe piață, baza tuturor faptelor de comerț;

Văzând și art. 46 Cod. com. și 146 Pr. civ.

Pentru aceste motive, admitem opoziția, etc.

Judecător (s) Gh. Dumitriu.

Adnotație—Chestiunea venită dinaintea judecătorului ocol. II din Ploești e controversată, de și, cum vom vedea, fără cuvânt. Cartea de judecată adnotată consacră soluțiunea după care reclamantul, în o acțiune cambială, are drept de opozițiune, mai ales când valoarea în litigiu e mai mică de 200 lei, așa că judecătorul se pronunță în primă și ultimă instanță, adică cu recurs.

În sprijinirea acestei soluțiuni, judecătorul ocolului II din Ploești aduce următoarele motive: a) art. 349 Cod. com. ne vorbind nimic despre cărțile de judecată date în primă și ultimă instanță, trebuie să aplicăm dreptul comun, adică să admitem calea opozițiunii (și pentru pârât?); b) Codul comercial dorind achitarea cât mai iute a cambiei, trebuie să se admită dreptul de opoziție (adică a unei întârzieri), căci altmintrelea s'ar da o soluțiune ce ar contrazice toate dispozițiile legii comerciale (cari anume?); c) recursul nefiind devolutiv de instanță, reclamantul care nu s'ar fi putut înfățișa din cauze poate independente de voința sa, s'ar vedea *despoziat* de avutul său, deși, de fapt, se găsește în posesiunea unei cambii. A decide contrarul, ar fi să se calce regula după care nimănui nu-i permis să se îmbogățească în dauna altuia; d) admiterea opozițiunii pentru reclamant se impune și din cauza echității.

Spuneam că chestiunea e controversată, și, în adevăr, s'a decis că reclamantul are drept de opozițiune, această cale fiind interzisă numai pârâtului în o acțiune cambială (1).

(1) Jud. oc. Huși, No. 424/903. *Curierul Judiciar*, No. 27/903. D-l Toneanu, care adnotează această carte de judecată, e de părere că opoziția nu poate fi admisă, căci atunci ar trebui să se admită și comunicarea hotărârii (art. 105 l. j. oc.), așa că acțiunea cambială nu s'ar mai putea judeca în termen de o lună, cum vrea art. 349 Co.

De această opinie pare a fi și D-l Corneliu Botez în ce privește afacerile cambiale cari se judecă în primă și ultimă instanță, căci art. 349 Cod. com. vorbește numai de hotărârile date în primă instanță, fără să spue nimic despre cărțile de judecată date în primă și ultimă instanță.

D-l Botez recunoscând însă că chestiunea e controversată, zice că termenul de recurs va curge nu de la pronunțarea cărții de judecată în lipsă, ci de la comunicarea ei, conform art. 98 l. j. oc. (2).

S'a decis însă că în materie cambială nefiind drept de opozițiune, nu se aplică art. 151 Pr. civ. (3). S'a mai decis că acest drept nu există nici când afacerea se judecă în ultima instanță, întru cât art. 349 Cod. com. nu face nici-o distincțiune în această privință (4).

Atât e tot ce am putut găsi ca doctrină și jurisprudență asupra acestei importante chestiuni.

Să discutăm acum punctele atinse prin prezenta carte de judecată.

Și mai întâi în ce privește termenul de recurs, ne contestat că, în lipsă de text, pentru judecătorul de ocol va curge, cum observă D-l Botez, de la comunicarea cărții de judecată, conform art. 98 l. j. oc.

În ce privește dreptul reclamantului de a face opozițiune, socotim că nici nu poate fi măcar controversă, căci art. 349 C. com. nu face nici o distincțiune și zice categoric că hotărârile date asupra cambiilor sunt fără drept de opozițiune. De unde, prin urmare, distincțiunea ce se face între reclamant și pârât? Dar atunci va trebui să se admită și comunicarea cărții de judecată, căci nu se poate ca dreptul de opozițiune să curgă de la pronunțare. Și atunci când vor fi mai mulți reclamânți din cari unul lipsește, vom aplica faimosul art. 151 Pr. civ. așa de adânc intrat în moravuri.

Dacă textul nu face nici o distincțiune, de ce să mergem în contra lui și să creăm o distincțiune arbitrară, izvorată cel mult din dorința de a salva echitatea, cum zice judecătorul ocolului II din Ploești? De când însă echitatea poate înlătura textele legilor?

Or cât ar fi de grav ca un reclamant să rămâe cu cambia în buzunar neachitată, neglijența

(2) Botez, Codicele de ședință, p. 534. Termenul de recurs în casajie e de trei luni de zile libere, socotite de la data comunicării hotărârii (art. 44 l. Curții cas.). *Tocilescu*, III, partea III, 109.

(3) Jud. oc. IV București, No. 1964/900, *Curierul Judiciar*, No. 42/900 citat de Botez, p. 535.—G. Ap. Galați, II, No. 51/901, *Curierul Judiciar*, No. 48/903.

(4) Jud. oc. I, Galați, No. 634/902, *Curierul Judiciar* No. 18/903. D-l Gr. V. Maniu adnotând această carte de judecată, o aprobă, căci tocmai afacerile mici trebuie să se judece urgent.

lui de a nu se prezenta la termen nu-i poate crea o cale de atac ce nu-i-o dă legea.

Se schimbă însă chestiunea pentru afacerile venite în recurs, căci art. 349 C. com. spune numai că nu există drept de opoziție pentru afacerile cambiale judecate la prima instanță și în apel. Atât reclamantul, cât și pârâtul vor avea, prin urmare, drept de opozițiune în contra hotărârii date asupra recursului.

Asupra acestui punct însă, pe cât știm, nu s'a ivit încă nici o controversă.

Venim acum la chestiunea de a se ști dacă există opozițiune contra hotărârilor date în materie cambială, când afacerea trebuie să se judece în primă și ultimă instanță.

Cum am văzut, e controversată chestiunea de a se ști dacă reclamantul are drept de opozițiune, atât în cazul când afacerea se judecă în primă și ultimă instanță, cât și în cazul când ea se judecă numai în primă instanță, adică cu apel.

În soluțiunea după care în caz când afacerea urmează să se judece în primă și ultimă instanță, opozițiunea trebuie admisă nu numai pentru reclamant, ci și pentru pârât, căci o regulă odată primită, nu se pot înlătura unele din consecințele ei. Iată dar admis dreptul de opozițiune și pentru pârât în materie cambială! Bietul legiuitor care credea să grăbească soluțiunea afacerilor cambiale, se aștepta oare ca jurisprudența și doctrina să meargă în contra scopului și motivului modificării art. 349 C. com. ⁽⁵⁾? Și ce oare l'o fi putut îndemna pe legiuitor ca afacerilor mari să le răpească calea opoziției, pe când celor mici să le-o recunoască tacit?

Textul legii să fie oare așa de întunecos în cât să producă controverse? Socot că nu. În adevăr, art. 349 C. com. zice că hotărârile date asupra cambiilor atât *la prima instanță*, cât și *în apel* vor fi fără drept de opozițiune. Din antiteza ce există între termenii *la prima instanță* (nu *în prima instanță*) și *apel* credem că rezultă, cu suficiență, intențiunea legiuitorului de a suprima calea opoziției, indiferent dacă afacerea e sau nu susceptibilă de apel. Aceasta înseamnă că afacerile *de competența primei instanțe* sunt fără opoziție, căci legiuitorul nu distinge între prima și ultima instanță.

Această soluțiune mai reiese și din modul de redacțiune al art. 349 C. com., care spune că acțiunile cambiale, *fie de competența judecătorilor de*

ocoale, fie de a tribunalului și apelurile făcute contra hotărârilor de la prima instanță, se vor judeca cu precădere. Legiuitorul înțelege dar să facă distincțiune între competența judecătorului de ocol, a primei instanțe, și aceea a tribunalului. Așa fiind, competența se ia întregă, ast-tel că tot cu precădere se va judeca o acțiune cambială chiar dacă va fi cu recurs.

După ce legiuitorul admite precădere, *în acelaș aliniat*, în loc să zică că hotărârile date în acțiunile cambiale, fie de competența jud. de ocoale, fie de competența tribunalului, cât și apelurile, etc., spune, pentru prescurtare, «hotărârile date asupra cambiilor atât la prima instanță (ca să cuprindă jud. de ocoale și tribunalele), cât și în apel, vor fi fără drept de opoziție». Aici apare manifest intențiunea legiuitorului de a suprima opozițiunea în afacerile cambiale la orice instanță.

Ar fi fost însă bine ca legiuitorul să nu fi lăsat această porțiță deschisă discuțiunilor, după cum ar fi fost logic ca termenul de recurs să curgă de la pronunțare, nu de la comunicare, iar calea opoziției să fie suprimată și în recurs.

Dorohoi, 7 Noembrie 1904

Stefan Scriban

Resumat de Jurisprudență belgiană

în

Materie de drept civil

Consiliu judiciar.—Slăbiciune de voință. — Perderea echilibrului facultăților morale. — Art. 499 C. fr. (445 C. rom.).

Slăbiciunea voinței și aplicarea ce o persoană ar avea pentru unele acte extravagante, care ar dovedi o dezechilibrare a facultăților intelectuale, întră în împrejurările care, după art. 499 C. civ. (445 C. român), pot să motiveze punerea acelei persoane sub un consiliu judiciar (C. Bruxelles, 28 Iulie 1902, Pasirisie belge 1903, 2. 24).

(Din *Revue trimestrielle de dr. civil*, III, 1904, p. 598, No. 24).

Notă. — Art. 458 din Codul civil prevede rinduirea unui consiliu judiciar, unui *curator*, dice art. 339 din Codul italian, ca și legea romană, numai risipitorului, adică: aceluia care cheltuește averea sa fără nici o margine și care asvârle bunurile sale cu profusiune, risipindu-le prin disipațiune, *qui neque tempus, neque finem expensarum habet, sed bona sua dilacerando et dissipando profundit* (L. 1, Pr., *in medio*, Dig., *De curatoribus furioso dandis*, 27, 10).

Cu toate acestea, rinduirea unui consiliu judiciar poate să intervină și în alte împrejurări. Resultă, în adevăr, din art. 445 C. civ. că jude-

⁽⁵⁾ Legiuitorul care va reuși să redacteze în așa mod art. 349 C. com. în cât să nu mai dea loc la controverse, va trebui să fie genial, căci nu e nici-un text din tot codul comercial care să pară atât de clar și totuș să fie atât de dificil în aplicațiune. Iubitorii de controverse în fața actualului art. 349 Co. vor trebui să zică ca Cicerone: *Nihil mihi antiquius (iubet) est!* Vezi G. Tarde, *Les Lois de L'imitation*, ed. III-a, p. 267.

cătorii pot, după împrejurări, de câte ori acela a căruia interdicție se cere și care nu este în stare de a-și ocărui averea sa, să-și rânduiască un consiliu, fără asistența căruia el să nu poată face actele prevăzute de art. 458, acte pe care legea le enumeră în mod limitativ.

Slăbiciunea facultăților intelectuale poate deci fi, după împrejurări, o cauză de rinduire a unui consiliu judiciar⁽¹⁾.

Ast-fel, s'a decis că se poate rindui un consiliu judiciar acelaia care face liberalități excesive și cheltueli exagerate față cu averea sa; acelaia care și compromite patrimoniul prin speculațiuni de bursă compromițătoare, sau prin mania de a se judeca, fără nici o șansă de câștig; acelaia care, din cauza unei vârste înaintate, și-a pierdut memoria sau vederea și la întrebările ce i se pun răspunde fără nici-un șir, etc.

Nu se poate însă rindui un consiliu judiciar unei persoane care ar avea numai o infirmitate trupească, dacă acea persoană s'ar bucura de întregimea minții sale, pentru că legile care regulează rinduirea acestui consiliu sunt de ordine publică ca și legile privitoare la interdicție.

Epilepsia sau bătrânețile înaintate ar putea da loc la rinduirea unui consiliu judiciar, numai atunci când aceste infirmități ar fi slăbit facultățile intelectuale ale infirmului⁽²⁾.

Pentru ca un consiliu judiciar să fie rinduit nu este deci suficient de a se constata la o persoană obiceiuri vicioase, sau acte degradătoare, care denotă o slăbiciune de voință și de inteligență, ci trebuie ca această modificare a facultăților intelectuale să facă pe om incapabil de a-și păstra averea și de a-și cărui afacerile.

În speța judecată de Curtea din Bruxelles, se putea rindui un consiliu judiciar, pentru că Curtea constatase în fapt că actele extravagante ale părții denotau nu numai o slăbiciune a voinței sale, dar și o dezechilibrare a facultăților sale intelectuale, care l'facea neapt a-și administra averea. În această privință, judecătorii fondului au, ca în toate chestiile de fapt, o putere suverană

(1) După art. 6 din Codul german acel slab de minte, risipitorul și acela care din cauza beției (*wer in Folge von Trunksucht*) este în imposibilitate de a-și cărui afacerile și expune pe familia lor la sărăcie, sau compromite siguranța altuia, poate fi interzis (*entmündigk kann werden*). Cpr. în privința beției, G. Rouen, D. P. 65. 2. 226. Acest Cod nu mai recunoaște astăzi consiliul judiciar, și rinduirea unui asemenea consiliu făcută anterior Codului actual, a încetat după expirarea termenului de șase luni de la promulgarea lui (art. 211 L. de introducere, *Einführungsgesetz zum bürgerlichen Gesetzbuche*).

(2) Vezi t. II al. Coment. noastre, p. 549, nota 1.

de apreciere spre a decide, dacă există sau nu acte de risipire, sau alte motive suficiente spre a provoca rinduirea unui consiliu judiciar⁽³⁾.

D. Alexandresco

(3) T. Huc, III, 542; Planiol, I, 2688; Mourlon, I, 1324; Baudry, I, 993; Pand. fr., *Conseil judiciaire*, 37 urm. Thiry, I, 637 și toți autorii. Cpr. Cas. fr. Sirey, 77. 1. 203; D. P. 78. 1. 184. D. P. 87. 1. 211. *Pand. Périod.* 87. 1. 86; Sirey, 88. 1. 69, etc.

BIBLIOGRAFII

A apărut: Partea II, vol. VIII a Comentariilor de Drept civil român (26 coale tipar) de d-l

D. Alexandresco

PREȚUL 8 LEL. Această parte cuprinde *Contractul de Vânzare* și se va lega cu partea I care are «Contractul de căsătorie». Tabla de materii se află atașată la finele broșurei acestia. Titlul vol. care se află la începutul broșurei se va lua și pune la începutul volumului VIII. *Prețul întregului vol. (p. I și II)* este de 18 LEL. De vânzare la redacția acestui ziar, Calea Rahovei No. 5, de unde se pot procura și volumele anterioare cum și ori-ce alte cărți de drept române și străine.

A apărut, în editura «Curierului Judiciar»: *Studii de procedură civilă: Executarea silită asupra imobilelor*, format 8° având 684 pagini, de d-l

NICOLAE LUCA

Fost magistrat, avocat

CU O PREFAȚĂ

de

D. ALEXANDRESCO

De vânzare numai la Redacția «Curierului Judiciar» 5-Calea Rahovei 5, București. Prețul 7 lei broșat; 8.50 legat în pânză peste tot și 9.50 legat în piele la cotor, elegant pentru bibliotecă. Numele fie-cărui cumpărător se va imprima *gratis*, cu litere de aur, pe cotorul volumului ce va cumpăra.

A apărut **Colecțiunea de legi financiare**, adnotate cu jurisprudența până la zi a Inaltei Curți de casație, lucrare datorită d-lui G. Bădulescu, Grefier la Inalta Curte de casație. Prețul unui exemplar coprinzând 46 coale tipar, este de lei 6 pe hârtie obișnuită și lei 7 pe hârtie velină. Pentru cele legate în pânză se adaugă lei 1.50, iar în piele elegant și cu numele cumpărătorului lei 2.50. Comandele se primesc la autor și la Redacția acestui ziar, București, Calea Rahovei 5, de unde se expediază contra valoare: mandat poștal sau ramburs. Porto privește pe cumpărător.

Bugăm stăruitor pe abonații rămași în întârziere cu plata abonamentelor, să trimită samele datorate prin mandat poștal, direct la administrația ziarului Curierul Judiciar, București, sau să plătească la prezentare numai în mina încasatorilor: I. Riveanu, pentru provincie, și I. St. Tudoroiu, pentru capitală, în schimbul chitanțelor ce vor emite din registrul cu matea, prevăzută cu ștampila Curierului Judiciar.